

บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา

ในการดำเนินการศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในสถาบันราชภัฏ กรณีศึกษาสถาบันราชภัฏนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนของโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้รวบรวมข้อมูลจากบุคคลหลายกลุ่ม บางกลุ่มศึกษาจากประชากรทั้งหมด บางกลุ่มศึกษาจากตัวอย่าง ดังนี้

1. อาจารย์ผู้สอนทุกคนที่สอนแขนงวิชาใดวิชาหนึ่งในหลักสูตรอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและเป็นอาจารย์ที่สังกัดโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สถาบันราชภัฏนครราชสีมา ในปีการศึกษา 2543 ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 5 ท่าน

2. นักศึกษาที่กำลังเรียนในโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ที่ เป็นนักศึกษาภาคปกติ หลักสูตรอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ระดับปริญญาตรี 4 ปี แขนงวิชาใดวิชาหนึ่งในปีการศึกษา 2543 (สถาบันราชภัฏนครราชสีมา : 2543) จำนวน 118 คน จากนักศึกษาทั้งหมด 166 คน (ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบให้โอกาสทางสถิติ (Probability Sampling Techniques) แบบ Stratified Random Sampling โดยแบ่งตามระดับชั้นปีของนักศึกษา ได้ดังนี้

นักศึกษา ชั้นปีที่ 1	จำนวน	24	คน
นักศึกษา ชั้นปีที่ 2	จำนวน	24	คน
นักศึกษา ชั้นปีที่ 3	จำนวน	24	คน
นักศึกษา ชั้นปีที่ 4	จำนวน	46	คน

3. ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน

4. ผู้บริหารสถาบันราชภัฏนครราชสีมาคือ อธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดีคณะวิทยาการจัดการและประธานโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ขึ้นเอง โดยอาศัยทฤษฎีและศึกษาต่าง ๆ จากเอกสาร วารสาร ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นพื้นฐาน ดัดแปลงให้เหมาะสมกับงานการศึกษาฉบับนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา มี 2 ประเภท คือ

1. แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ชุด แบบสอบถามแต่ละชุดเป็นการหาข้อมูล 3 ด้านด้วยกัน คือสภาพปัจจุบันของการเรียนการสอนโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของสถาบันราชภัฏ ปัญหาของการเรียนการสอนโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของสถาบันราชภัฏ และแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของสถาบันราชภัฏ

1.1 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ผู้สอน ที่สอนในแขนงวิชาใดวิชาหนึ่ง และเป็นอาจารย์สังกัดในโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบประเมินสภาพการเรียนการสอนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเกี่ยวกับ หลักสูตร สื่อประกอบการสอน การวัดผลและประเมินผล และปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

ลักษณะของเครื่องมือใช้เทคนิคของ Likert Scale เป็นเครื่องมือวัด โดยสร้างเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แต่ละกิจกรรมหรือลักษณะที่กำหนดไว้ตามนิยามตัวแปร รวมแล้วจะมีข้อคำถามทั้งหมด 30 ข้อ ซึ่งผู้ศึกษาได้ตรวจและให้คะแนนตามเกณฑ์ดังนี้ คือ

คะแนน 5 มากที่สุด

คะแนน 4 มาก

คะแนน 3 ปานกลาง

คะแนน 2 น้อย

คะแนน 1 น้อยที่สุด

โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาการจัดการเรียนการสอนมีดังนี้

- 1.00 – 1.49 คะแนน ถือว่ามีการปฏิบัติน้อยที่สุด
- 1.50 - 2.49 คะแนน ถือว่ามีการปฏิบัติน้อย
- 2.50 – 3.49 คะแนน ถือว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 3.50 – 4.49 คะแนน ถือว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 4.50 – 5.00 คะแนน ถือว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ข้อความที่ใช้วัดตัวแปรนี้ คือ อุปกรณ์ไม่พอ ความแตกต่างระหว่างนักศึกษา อาจารย์มีภาระงานมากเกินไป การใช้หลักสูตรการสอนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวรวม 28 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเดียวกันกับตอนที่ 1 และ 2 สำหรับเกณฑ์ในการพิจารณามีดังนี้

- 1.00 – 1.49 คะแนน ถือว่ามีปัญหาน้อยที่สุด
- 1.50 – 2.49 คะแนน ถือว่ามีปัญหาน้อย
- 2.50 – 3.49 คะแนน ถือว่ามีปัญหาปานกลาง
- 3.50 - 4.49 คะแนน ถือว่ามีปัญหามาก
- 4.50 – 5.00 คะแนน ถือว่ามีปัญหามากที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนให้กับอาจารย์ผู้สอนในด้านหลักสูตร ด้านสื่อประกอบการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน

1.2 แบบสอบถามสำหรับนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ในโปรแกรมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบประเมินสภาพการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอน ในโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเกี่ยวกับการเตรียมการสอน การดำเนินการสอน บุคลิกลักษณะของอาจารย์ผู้สอน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

ตอนที่ 2 แบบประเมินปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนของโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนของโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับวิธีและข้อเสนอแนะพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ในส่วนរបแบบสอบถามของนักศึกษาดอนที่ 1 และ 2 ใช้ หลักเกณฑ์ในการ ประเมินเช่นเดียวกับของอาจารย์

2. แบบสัมภาษณ์อย่างมีแบบฟอร์ม มี 2 ชุด คือ

2.1 สำหรับใช้สัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมาจำนวน 10 ท่าน เพื่อศึกษาถึงบุคลากรที่ทางสถาบัน ราชภัฏผลิตออกมาว่าสอดคล้องกับความต้องการของ ท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร และเพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนในโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของ สถาบันราชภัฏ

2.2 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารสถาบันราชภัฏนครราชสีมา เพื่อ ศึกษานโยบายสถาบันและนโยบายการบริหารโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวด้านการจัดการเรียน การสอน

ในการสร้างเครื่องมือดังกล่าว ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวม ข้อมูลตาม ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารต่างๆ ตลอดจนหนังสือตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ เรียนการสอนของโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และการจัดการเรียนการสอนในสาขา วิชาต่างๆ
2. กำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่จะนำมาสร้างแบบสอบถามในการประเมินสภาพ และปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
3. ปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมการศึกษาค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือ
4. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามเกณฑ์ที่วางไว้

การตรวจเครื่องมือในการศึกษาวิจัย

ได้รับการอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและแบบ สัมภาษณ์จากประธานและกรรมการผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การลองใช้เครื่องมือ

1. แบบสอบถามชุดที่ 1 ผู้ศึกษาได้นำเครื่องมือที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปลองใช้กับผู้สอนในโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 5 ชุด
2. แบบสอบถามชุดที่ 2 ผู้ศึกษาได้นำไปทดลองกับนักศึกษาโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว กศ.บป. (เสาร์ – อาทิตย์) ระดับปริญญาตรี 4 ปี สถาบันราชภัฏนครราชสีมา จำนวนทั้งสิ้น 20 คน

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาจึงนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่า

แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับอาจารย์ผู้สอนได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา = .721

แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับนักศึกษาได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา = .916

ซึ่งผลของค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของแบบสอบถามทั้ง 2 ชุดเป็นค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ที่เชื่อถือได้

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้ดำเนินการศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้คือ

1. สํารวจข้อมูลจำนวนอาจารย์ผู้สอน ของโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สถาบันราชภัฏนครราชสีมา และจำนวนนักศึกษาโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสถาบันราชภัฏนครราชสีมา ของปีการศึกษา 2543 จากสำนักทะเบียน สถาบันราชภัฏนครราชสีมา
2. สํารวจข้อมูลจำนวนผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสำนักทะเบียนธุรกิจนำเข้าและมัคคุเทศก์ จังหวัดนครราชสีมา

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตามสถานที่ ๆ กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีทางคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) โดยมีวิธีทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการเรียนการสอนและสภาพปัญหาของการเรียนการสอนของโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว วิเคราะห์โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. ข้อมูลที่ได้จากข้อคำถามปลายเปิด ตอนที่ 4 ในแบบสอบถามของนักศึกษา และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบันราชภัฏนครราชสีมาและ ผู้ประกอบการธุรกิจทางการท่องเที่ยว นำมาทำการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Content Analysis)